Aç karnına müzik

Doç. Dr. Osman N. Koçtürk

Ankara Üniversitesi Mediko — Sosyal Merkezinin, yüksek öğrenim yapan gençlerimizi Üniversite kantinlerinden kurtarmak ve zamanlarını daha olumlu geçirmelerini sağlamak amacı ile öğrencilerin müzik dinlemeleri için bazı tertipler aldığını 25 Şubat günü Ankara Radyosundan duymakla memnun olduk. Sayılarının 20.000 civarında olduğunu öğrendiğimiz bu genç insanlar ile onlardan daha genç olanların Diskotek maceraları da bir süre önce gazete sahifelerinde boy vermiş olduğu için bu teşebbüsü olumlu karşılamamaya imkân yoktur. Ancak İstanbul Üniversitesi Mediko — Sosyal Merkezinin bir süre önce yayınlamış olduğu raporun ışığı altında düşünülecek, gençlerin ihtiyacları da sıraya konacak olursa, İstanbuldakilerden pek farklı şartlar altında bulunmayan Ankara Üniversite öğrencilerinin meselelerinin çözümüne müzik dinleme ihtiyacının giderilmesi ile başlanılmasını yadırgamamaya da imkân yoktur. Filhakika müzik ruhun gıdasıdır. Fakat ruhtan önce bedeni doyurmak ve bilhassa çetin bir geleneğin realitelerine omuz verecek kusakları ruhen ve bedenen güçlü yetiştirmek için gereği gibi beslenmelerini sağlamak, müzikle ise başlamaya tercihi gereken bir mediko — sosyal konu olarak öncelik taşımaktadır. İse müzikle başlamak kolay olduğu için, yahutta aç karnına müzik dinlemenin tadını tatmadıklarından Ankara Mediko — Sosyal Merkez yöneticileri ise bu noktadan başlamayı tercih etmiş görünüyorlar.

Gerçekler

Gerçekleri iyi bilenler veya bunlarla karşılaştıkları zaman omuz silkip öteye geçemeyenler, bugün Üniversite sıralarında bulunan ve yarının Türkiyesini emanet edeceğimiz gençlerin asıl meselelerinin müzik dinleme yoksunluğu olmadığını gayet iyi bilmektedirler. Dil ve Tarih — Coğrafya Fakültesinin ana kapısından girip sola dönüldüğü zaman öğrencilerin kümeler halinde oturdukları kantinde, lahmacun, tost ve sandaviçle karın doyurup, üzerine bir bardak çay içebilen yüzlerce pırıl pırıl insan görürsünüz. Hukuk ve Siyasal Bilgiler Fakültesi civarında kümelenmiş olan bazı öğrenci lokantaları ile Kızılay çevresindeki İskembeci ve piyazcılar, Üniversiteye devam eden öğrencilerin karın doyurdukları veya nefis körlettikleri belli başlı lokantalar halindedirler. Hayatın en kritik çağında, 200 — 300 liralık bir aylık gelir ile yıllarca bu şartlara terkedilen bu insanların yüzde 80 kadarının daha şimdiden çeşitli hastalıklarla malûl hale geldikleri ve bu hastalıklar arasında da sindirim kanalı hastalıkları ile kötü beslenmeye ilişkin hastalıkların dikkati çektiği İstanbul Üniversitesi Mediko — Sosyal Merkezinin yayınladığı rapordan anlaşılıyor.

Fakat Türkiye'de kişiler ve kurumlar sosyal mesele denilince ilk akıllarına gelen şey müzik dinlemek olduğundan yanılmaktadırlar. Temel meseleler çözümlenmeden, tam bir taklitçilik özentisi içinde gülünç teşebbüslere girişerek zaman kaybetmenin anlamı yoktur. Bunu yapanlar zamanlarını boşa harcamaktan, başkalarını kandırayım derken kendi kendilerini kandırmış olmaktan da kurtulamazlar.

İleri ülkelerin üniversitelerinde öncelikle öğrencinin beslenme ve daha sonra barınma ihtiyaçları karşılanmakta ve bunlar karşılandıktan sonradır ki sıra onlara müzik dinletip bu suretle meşgul ederek kötü çevrelerle ilişki kurmaları bir nisbet dahilinde önlenmektedir. Üniversite öğrencisi Ankara'da kaldığı yurt veya otelde, hattâ bindiği dolmuşta bile şöförlerin durmadan çaldıkları Ankara Radyosu ile pikabında duydukları müzikle zaten doymakta ve tatmin olmaktadırlar. Eğer Mediko — Sosyal Merkez yöneticileri kafaları bu kabil müzikle zaten şişmiş olan gençlere bir de kuracakları müzik merkezinde klâsik müzik dinletebileceklerini ümit ediyorlarsa gerçekten yanılmaktadırlar. Bu işe tahsis edecekleri salonlarda onlara kendi çaldıklarını kendileri dinlemek düşecek ve öğrenciler kantinlerden gene de konarılamayacaktır. Çünkü bu kantinlerin ekserisinde bir radyo veya «Ye Ye» müziği çalan bir pikap nasıl olsa bulundurulıyor.

Yaşlılar ve gençler

Anadolu'nun şu veya bu iline yerleşmiş vatandaşlar ve özellikle Türk anaları, liseyi ikmal edene kadar üzerine titredikleri ve bir gün kahvaltı etmeden evden çıktığı zaman öğleye kadar sabırsızlıkla bekleyip karnını gereğince doyurmaya çalıştıkları, yemeyip yedirdikleri, giymeyip giydirdikleri sevgili evlâtlarını Ankara, İzmir ve İstanbul gibi kalabalık merkezlere yerleşmiş Üniversitelere yolladıkları zaman gerçekte Tanrının koruyucu ellerine emanet etmiş bulunmaktadırlar. Bir avuç mutlu aile istisna edilecek olursa tahsilde bulunan genç yavrusuna ayda 300 liradan fazla para gönderebilecek aile parmakla sayılacak kadar azdır. Bu 300 liranın büyük bir kısmını çağının icaplarına göre giyinmek ve barınmak için sarfetmek durumunda bulunan genç adam veya genç kız, elinde karnını doyurmak için çok az para kaldığını görmekte ve bundan sonra da «İşten artmaz, dişten artar» deyip kendini sıkı bir perhize sokmaktadır. Genç kızlarımızın saçlarını kafalarına bir gaz tenekesi geçirilmişçesine kabartmak için berbere, genç erkeklerin de spor toto oyunu ile her hafta büyük şehirlerde tekrarlanan maçlar ile at koşularına ayırdıkları para ve son günlerde yaygın bir hale gelmiş olan sigara iptilâsı, hükümetlerin yaptığı zamlarda dikkate alınarak hesaplanacak olursa 20.000 insanın hangi şartlar altında bulunduğu daha iyi anlaşılır.

Buna rağmen bir kısım ihtiyarlar, yemeleri gereken miktardan daha fazla yedikleri için kalp ve damar hastalıkları ile karaciğer hastalıklarına yakalanmakta ve zayıflamak yahutta pek açık olan iştihalarını kapatmak için hekimlerden ilâç istemektedirler. Dengesiz ve düzensiz bir beslenme tarzı çok iyi beslenmeleri gereken 20.000 insanı kalite ve kantite bakımından kifayetsiz şartlara itekleriken, bir kısım yaşlılar yemek yemeyi günün zevki ve eğlencesi haline getirmiş bulunuyorlar. Aslına bakarsanız bu davranışları ile yaşlılar da haklıdırlar. Çünkü son günlerde artık gına veren iç çatışmalar ile ardı arkası gelmeyen siyasî münakaşalardan herkes bıkmış ve yemek yeme mahzur tevlit etmeyen tek eğlenme şekli olmuştur. Kazandıklarının önemli bir kısmını yiyeceğe harcayan mutlu yaşlı kuşağı çok yemenin doğurduğu illetlerden korumak ve bunları tedavi etmekte bu büyük şehirlere yerleşmiş olan pratisyon hekimler için tatlı bir kazanç kaynağı haline gelirken, kötü beslenmekten avurdu avurduna geçmiş olan genç üniversiteli muayene ve tedavi olacak hekim bulamamaktadır. Bu insanları bu halleri ile bir odaya kapatıp onlara klâsik müzik çalmak bir bakıma onlarla alay etmek olmaz mı dersiniz?

Yapılacak iş

Bize kalırsa Mediko — Sosyal Merkez yöneticileri şimdilik müzik salonundan vazgeçmeli ve eğer kabilse onun yerine özel kesimin vatansever kişileri ile işbirliği yaparak Ankara'da bir öğrenci lokantası ve özel deyimi ile öğrencilere ucuz ve besleyici yemek verecek bir kafeterya açmanın yolunu aramalıdırlar. Otobüslerde olduğu gibi ellerindeki şebekeyi göstererek bu lokantalara girecek öğrenciler 250 kuruşa karınlarını doyurabilmelidirler. Bu lokantalarda öğrenciler çalıştırılacak ve servis de öğrenciler tarafından yapılacak olursa yüzlerce öğrenciye ailesine yük olmadan tahsil yapma olanağı hazırlanmış olur. Et ve Balık Kurumundan sosis Orman Çiftliğinden süt ve ayran alınır da Devlette belirli derneklere yardım etmekten vazgeçip, bu kafeteryalara yardım etme yoluna girecek olursa bunun gerçekten mümkün olduğu görülecektir.

Kadınlar Birliği trafik haftasında radyo mesajları yayınlamak kadar bu işle meşgul olur, yardımsevenler bu çeşit yardımları da sevmeye başlarlarsa sosyal bir hizmet başarılmış olacaktır. Türkiye'ye yardım ediyoruz diye kasım kasım kasılanlardan Üniversite öğrencilerine kurulacak kafeterya'lar için portatif barakaları istenilmeli ve öğrenci kuruluşları karşıt bildiriler yayınlamayı biraz kenara bırakıp, önce karınlarını doyuracak teşebbüslere sahip çıkmalıdırlar. Bütün bunlar yapıldıktan sonra Mediko - Sosyal merkez bir de müzik salonu kurmayı belki düşünebilir.

Meseleler

Üniversitenin ve üniversite gençliğinin tek meselesi şüphesiz karın doyurmaktan ibaret değildir. Fakat yüzlerce mesele arasında karın doyurma işinin öncelikle ele alınması gereken bir konu olduğuna inanıyor ve bugüne kadar bu meseleye defalarca değinmiş bulunuyoruz. Böyle olmasına rağmen yazılanlar ile söylenenlerin hiç de etkili olmadığı görülmektedir. İstanbul Üniversitesi Mediko - Sosyal Merkezinin yayınladığı gerçekçi rapor gözler önünde iken Ankara Üniversitesi Mediko Sosyal Merkezinin işe müzik dinletme teşebbüsü ile başlaması ve bunu da bir açıklama ile radyoya duyurması meselenin hiç mi, hiç anlaşılmadığını gösteriyor.

Bundan dolayı işe ters taraftan başlayanların, çocuklarımızın karınlarını doyurma işini ne zaman ele alacaklarını merak ediyor ve sabırla bekliyoruz.